

დ. გველესიანი. ანათემის შემდეგ. 1936
D. Gvelesiani. After anathema. 1936

შ. კობოშვილი. ცოდვის გამოსყიდვა 40 ბროზელი. 1939
Sh. Koboshvili. Absolution with 40 birches. 1939

შ. კობოშვილი. პათარა - ცოდვის შენდობა. 1939
Sh. Koboshvili. Hatara - Absolution. 1939

დ. გველესიანი. შოხეთი - ფრინველის დაკვლა. 1936
D. Gvelesiani. Shokhet - Slaughtering poultry. 1936

დ. გველესიანი. ლოცვა სინაგოგაში. 1936
D. Gvelesiani. Prayer in the Synagogue. 1936

www.museum.ge
facebook.com/GNMuseum

საქართველოს ეროვნული მუზეუმი

Georgian National Museum

ებრაული კულტურული მემკვიდრეობა
საქართველოს ეროვნული მუზეუმის კოლექციებში

Jewish Cultural Heritage in the Collections of
Georgian National Museum

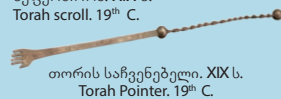
სეფერთორის კაბები. XIX ს.
Coverings of Torah scroll. 19th C.

სინაგოგის ფარდა. XIX ს.
Synagogue Curtain. 19th C.

სეფერთორა. XIX ს.
Torah scroll. 19th C.

თორის საჩვენებელი. XIX ს.
Torah Pointer. 19th C.

რიტუალები. სინაგოგა Rituals. Synagogue

თბილისი 2015 Tbilisi

საქართველოში ებრაელი ხალხის ისტორია ათასწლეულებს ითვლის. „ქართლის ცხოვრების“ ცნობით, ებრაელთა პირველი მიგრაცია და მათი მცხეთაში დაკვიდრება ძვ. წ. VI საუკუნით თარიღდება. შემდგომშიც არ შემწყდარა ებრაელთა მიგრაცია და მათი დასახლება საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში.

მოუხედავად თანამდევი ასიმილაციისა, ქართველმა ებრაელებმა საუკუნეების მანძილზე შეინარჩუნა საკუთარი რელიგია, ტრადიციები და თვითმყოფადი კულტურა.

საქართველოს ებრაელთა ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმი თბილისში 1933-1951 წლებში ფუნქციონირებდა. საქართველოში ებრაელთა კულტურისა და ყოფის ამსახველი სამუზეუმო კოლექცია რეგიონალური სამეცნიერო-ეთნოგრაფიული ექსპედიციების საფუძველზე შეგროვდა. აქ წარმოდგენილია ეთნოგრაფიული, რელიგიური თუ რიტუალური დანიშნულების ნივთები, ხელნაწერები, სამოსი, ქსოვილები, აქსესუარები, ასევე ფერწერული და გრაფიკული ნამუშევრები, რომლებიც 1930-იან წლებში მუზეუმისთვის საგანგებოდ შეიქმნა. შალომ კობოშვილისა (1876-1941) და დავით გველესიანის (1890-1949) ნამუშევრებში განსაკუთრებული საინტერესოა და ხაზგოვნადაა გამოკვეთილი ქართველ ებრაელთა ცხოვრება.

1951 წელს, მუზეუმი დაიხურა, როგორც სიონიზმის კერა, ხოლო სინაგოგის შენობის კონსერვაციის შემდგომ, კოლექციები გადაწვინდა სხვადასხვა მუზეუმში, სადაც ეს ექსპონატები დღემდეა დაცული. 2014 წელს აღდგენილ დავით ბაზოვის ებრაელთა ისტორიის მუზეუმის ექსპოზიციამ ამ კოლექციის ნაწილია გამოფენილი.

სინაგოგა – ბერძნული სიტყვაა და თავშესაფარს, ყრილობას ნიშნავს, “ბეთ კნესეთი” (თავშესაფარის სახლი). სინაგოგა დიასპორის ფენომენია და პირველად ძვ.წ. VI საუკუნეში მეფე ნაბუქოდონოსორის მიერ იერუსალიმში სოლომონის ტაძრის დანგრევისა და ებრაელების მსოფლიოში დასაქვების შემდეგ დაარსდა, თუმცა ფართო გავრცელება უკვე ახ. წ. I საუკუნიდან, 70 წელს ტიტუს ვესპასიანეს მიერ მეორე ტაძრის დანგრევისა და ებრაელების იერუსალიმიდან საბოლოო განდევნის შემდეგ ჰყოვა. საუკუნეების მანძილზე დიასპორაში ცხოვრებისას ებრაელებმა შეინარჩუნა ეროვნული იდენტურობა რელიგიის მეშვეობით. ებრაელები თორას “ჯიბის სამშობლოს” უწოდებდნენ, ხოლო სინაგოგა არა მხოლოდ ტაძარი და კულტურის სახურავს, არამედ თავშესაფარს ადგილი და საგანმანათლებლო კერა იყო. სხვადასხვა ქვეყნებში და ეპოქებში სინაგოგის ექსტერიერი ადგილობრივი არქიტექტურული სტილის გავლენას განიცდიდა, მაგრამ სინაგოგის მშენებლობისას, აუცილებლად ითვალისწინებდნენ მის ადგილმდებარეობას, საკურთხეველი იერუსალიმისაკენ უნდა ყოფილიყო მიმართული და ინტერიერიც იუდაიზმის კანონიკას ემორჩილებოდა. კოლექციაში წარმოდგენილია სინაგოგის ამსახველი სურათები და ასევე რიტუალური და საკულტო დანიშნულების ნივთები.

History of Jewish people in Georgia commenced thousands of years ago. According to “Kartli Tskhovreba” (Life of Kartli), a collection of Georgian chronicles, compiled in the Middle Ages, the first migration of Jews and their settling in Mtskheta was in the 6th century BC. Later migration of the Jews to Georgia has taken place several times and they settled in different regions. Irrespective of certain assimilation, Georgian Jews have maintained their religion, traditions and originality for many centuries.

Historical-ethnographic museum of Georgian Jews operated in Georgia in 1933-51 period. Its collection was created on the basis of regional scientific-ethnographic expeditions. Collection of the museum illustrates the culture and everyday life of the Jews in Georgia. It includes the ethnographic, religious, ritual items, manuscripts, garments, cloths, accessories, paintings and drawings depicting life of Georgian Jews by the artists Shalom Koboshvili (1876-1941) and David Gvelesiani (1890-1949) created especially for the museum in 1930-ies. In 1951 the museum was closed as the center of Zionism and after seizure (confiscation) of Synagogue building the collection was distributed (moved) to different museums and the exhibits are maintained (kept) there up to present. Part of these collections is represented on the exhibition in the David Baazov museum of Jewish History after its re-establishment in 2014.

Synagogue is a Greek word, meaning assembly, meeting, “Beith Knesset” (synagogue) (House of Assemblies). Synagogue is the phenomenon of Diaspora and it emerged after destruction of Solomon’s Temple in Jerusalem by Nebuchadnezzar and scattering of the Jews all over the world in 6th century BC, but it spread widely only from 1st century AD, destruction of the Second Holy Temple in 70 AD by Titus Vespasian and final exiling of the Jews from Jerusalem Life in Diaspora during the centuries have maintained Jews identity relying on their religion. Jews named Torah “pocket mother land” and Synagogue is not only temple for praying but also the place of gathering and education center. Religious holidays have particular load and meaning for the people deprived of their mother land and indicates their permanent connection with the God and historical Promised Land. In different countries and epochs the exterior of Synagogue was influenced by the local architectural style but in building of Synagogue the location was necessarily taken into consideration. The alter must be oriented towards Jerusalem and the interior followed the rules of Judaism. Scenes of the Synagogue are depicted in the works of Koboshvili and Gvelesiani, as well as the ritual and cult objects.

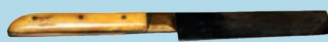
შ. კობოშვილი. ბავშვის წინდასაცვეთად წაყვანა სინაგოგაში. 1939 Sh. Koboshvili. Taking a child for circumcision to the Synagogue. 1939

ბალიშის პირი. XIX ს. Pillow cloth. 19th C.

ბალიშის პირი. XIX ს. Pillow cloth. 19th C.

წინდასაცვეთი დანა. XIX ს. Circumcision Knife. 19th C.

წინდასაცვეთი დანა. XX ს. Circumcision Knife. 19th C.

დ. გველესიანი. წინდასაცვეთა სინაგოგაში. 1936 D. Gvelesiani. Circumcision in the Synagogue. 1936

თეფლინის ბუდე. XX ს. დასაწყისი Tefillin bag. Beginning of 20th century

თეფლინი. XIX ს. Tefillin. 19th C.

ტალითი. XX ს. დასაწყისი Tallit. Beginning of 20th century

შ. კობოშვილი. ხერემი – ანათემა. 1939 Sh. Koboshvili. Kherem – Anathema. 1939

შ. კობოშვილი. რელიგიური სასწავლებელი სინაგოგაში. 1939 Sh. Koboshvili. Religious school in the Synagogue. 1939